

ישועת ישראל
JESCHUGNAT ISRAËL,
O F
I S R A Ë L S
VERLOSSINGE
E N E E U W I G E
BEHOUDENIS.

Voorgesteld uit GODS HEILIG WOORD, gestaafd, en
bevestigd met den TALMUD, en de schriften der
Oudste en vermaardste RABBYNEN, tot opwek-
king, overtuiging, en bekeering, van het
in de vier hoeken der Waereld verstrooide.

I S R A Ë L;

Door hunnen Broeder naar den Vleefche,
CHRISTIAAN SALOMO DUITSCH;

Predikant te Mydrecht.

DERDE DEEL.

I. Stuk.

Tot A M S T E L D A M.

By D. SWART en J. SCHOLTEN, Boekverkopers,
op de hoek van de Cingel en Oude Lelystraat.

1793.

VERVOLG

GODDELYKE EIGENSCHAP is, by wyze van *Perfoons verbeelding*, spreekende wordt ingevoerd. — Zoo leest men uitdrukkelyk in den Talmud, waar van de Wysheid gesproken wordt, het volgen-

Tract. Sanhedrin, pag. 38. Col. 1.
 זו מידתו של הקב"ה / שברא את כל —
 „ העולם בחכמה וכו' „ Dit is de EIGEN-
 „ SCHAP van den Heiligen Hooggelooften
 „ God, die de gansche Waereld met WYS-
 „ HEID gemaakt heeft.”

Dan, wie ziet niet de ongegrondheid, ja de ongerymdheid ook van deze stelling? — In wat opzicht behoefde tog de *Wysheid*, als een EIGENSCHAP van God, met zoo veele verheffing en herhaaling van zich zelve te betuigen, dat zy van EEUWIGHEID geweest was? Zyn dan niet ALLE *Wezenlyke Eigenschappen Gods*, zoo volstrekt *Eeuwig*, als GOD volstrekt *Eeuwig* is! Waartoe dan zulk eene verheffing en herhaal van woorden, daar deze waarheid niet in twyffel getrokken wordt? — Wat zeg ik! — In wat opzicht zoude tog de *Wysheid*, als een EIGENSCHAP van God, van zich zelve kunnen betuigen, *Ik ben van Eeuwigheid af GEZALFD geweest?* vers 23: — *Ik ben GEBOOREN als de afgronden nog niet waren?* vers 24: 25. — *Doe was ik een VOEDSTERLING by hem, en ik was dagelyks ZYNE VERMAAKINGEN, ten allen tyd voor zyn aangezicht spelende?* vers 30: 31.
 Ik

Ik geef deze gewichtige vraagen, ter uwer beandwoording over.

Neen, Mannen Broeders! In deze Godspreek wordt spreekende ingevoerd, EEN GODDELYK PERSOON, zoo als Rabbi Schimon, Opper-Rabbyn te Frankfort aan den Main, in zyn boek *Falkut Schimoni*, tweede deel, in de verklaring over

Spreuken 8: 1. uitdrukkelyk zegt, *הל"ה* *falkut Schimoni, 2 d.*
 „ *Roept* *הוא*
 „ *de Wysheid niet?* dat is, de HEILIGE
 „ *HOOGGELOOFDE GOD.*” — Trouwens, deze spreekende Goddelyke Persoon, eigent zich met zoo veel nadruk toe: 1.) GODDELYKE WERKINGEN. *Te roepen op alle plaatsen, ieder een te vermaanen om te hooren, te verstaan en gewillig aan deszelfs onderwyzingen zich te onderwerpen.* vers 1—11. — 2.) GODDELYKE EIGENSCHAPPEN. *Raad, Wezen en Sterkte.* vers 12—14. — 3.) GODDELYKE OPPERMAGT. *Door wiens bestel de Koningen regeeren.* vers 15: 16. — 4.) GODDELYKE ALGENOEGZAAMHEID. *By wien is Rykdom, Eere, duurzaam Goed en Gerechtigheid.* vers 17—19. — En 5.) GODDELYKE BESTIERING en leiding omtrent zyne Liefhebbers tot eene Eeuwige gelukzaligheid, om hen bestendige goederen te doen beërven, en hunne Schatkameren te vervullen! vers 20: 21.

Maar wat meer is! In deze verheven Godspraak, wordt niet alleen een *Goddelyk Persoon*, maar een **ONDERSCHIEDEN GODDELYK PERSOON** van *Jehovah God den Vader*, spreekende ingevoerd! Ziet alleen vers 22: 24: 30 en 35. waar deze *Goddelyke Persoon* van zich zelve met zoo veel nadruk betuigt, *Jehovah bezat my; Ik ben geboren; Ik was een Voetsterling by hem; Die my vindt, vindt het leven, en trekt een welbehaagen van Jehovah*, enz. — En wie kan deze *Heerlyke Goddelyke Persoon* anders zyn, dan dat מִמְרָא יְהוָה MEMRA JEHOVAH, dat eeuwige zelfstandige Woord, DE ZOONE GODS? — Trouwens, de *Zoone Gods*, kan in vollen nadruk zich noemen הַכְּמָה CHOCHMA, de *Wysheid*, (b) om dat hy is de *Eeuwige Wysheid des Vaders*, in wien alle *Schatten der Wysheid verborgen zyn*; en om dat hy *zyne oneindige Wysheid ten toon gespreid heeft*, niet alleen in het werk der *Schepping*, maar vooral in het werk der *Verlossing*, en wyze wegen die hy van Eden af gehouden heeft, en nog houdt, zoo met zyn Kerk in het gemeen, als met ieder Geloovigen in het bijzonder; waar over

(b) Zoo wordt de *Tweede Persoon* in het *aanbiddelyke Goddelyke Wezen*, door uwe *Kabbalisten*, in de *Tweede Sefira* ook genoemd הַכְּמָה ЧОСНМА; de *Wysheid*. Ziet boven, pag. 183. in de Noot.

over men met verwondering moet uitroepen; O, *diepte des Rykdoms, beide der WYSHED en der kennisse Gods! Hoe onderzoekelyk zyn zyne oordeelen, en onnaspeurlyk zyne wegen!*

Dan, wat betuigt de *Eeuwige Wysheid des Vaders, de Zoone Gods, van zich zelve?* — **VIER** allergewichtigste *Waarheden!* — Vooreerst, zyn **EEUWIG BESTAAN** met den *Vader*. vers 22. — Ten tweeden, zyne **EEUWIGE VOORVERORDINERING** tot *Middelaar*, door den *Vader*. vers 23. — Ten derden, zyne **EEUWIGE GENERATIE** van den *Vader*. vers 24–26. — En ten vierden, zyn **EEUWIG VERMAAK** by den *Vader*. vers 27–31. — Laat ik deze **VIER** gewichtige *Waarheden*, wat nader toelichten, en zelfs met uwe *Oude Rabbynische Schriften* bekrachtigen.

I. De eerste gewichtige *Waarheid*, die de *Eeuwige Wysheid des Vaders, de Zoone Gods*, ons hier leert, is, **ZYN EEUWIG BESTAAN MET DEN VADER**, vervat vers 22. waar hy van zich zelve betuigt, יְהוָה קָנָנִי רֵאשִׁית דְּרֹכָיו קָדָם מַפְעֵלֵי מַאֲוֹ *Jehovah bezat my* (c) in het beginsel zyns wegs,

(c) Het Grondwoord קָנָנִי KANANI, afkomstig van קָנָה KANA, waarvan de *Eeuwige zelfstandige Wysheid* zich hier bedient, beteekent *eigenlyk verkrygen, of bezitten* van iets, dat
P 4 mea

wegs, voor zyne werken van doe aan. — Drie uitdrukkingen, door welke hy de volstrekte Eeuwigheid van zyn bestaan met den Vader, ons Stervelingen op het allernadrukkelykste wil inscherpen. — En hoe anders dan door eene onbegrypelyke Eeuwige GENERATIE van den Vader? Dit zal ons straks nader blyken, uit vers 24 en 25. — En wat hebt gy toch tegen deze gewichtige waarheid in te brengen?

a) Zegt gy, het grondwoord קנני KANANI, moet hier niet vertaald worden, bezat my, maar HEEFT MY GESCHAPEN, zoo als *Jesus Syrach*, in zyn boek *ECCLESIASTICUS*, Cap. I: 4. van de *Wysheid* spree-

Jesus Syrach,
Cap. I:
4-9. en
Cap 24:
14.

men tot zyn eigendom verkrygt; of door *Koping*, ziet Gen. 25: 10: 49 en 30. Exo. 21: 2. en 2 Sam. 12: 3. — Of door *naarstig onderzoek*, ziet Spr. 4: 5-7. 16: 16. 18: 15 en 19: 8. — Of door een *Wettig Huwelyk*, ziet Ruth 4: 10. — Of door *Verlossing*, ziet Exo. 15: 16. Deut. 32: 6. en Pl. 74: 2. — Of door *Schepping*, ziet Gen. 14: 19-22. en Pl. 139: 13. — Maar ook vooral door GENERATIE, ziet alleen Gen. 4: 1. waar EVA haaren eersten Zoon baarende, zeide, ויחי אדם ויהי אתו אדם *Ik hebbe een man van den Jehovah VERKREEGEN*. — En dat hier in de Godspraak van Spr. 8: 22. het grondwoord קנני יהוה JEHOVAH KANANI, waar van de Eeuwige Wysheid des Vaders, de Zoone Gods zich bedient, in den laatste zin moet opgevat en dus vertaald worden, JEHOVAH BEZAT MY, (of heeft my verkreegen) naamlyk, door eene Eeuwige onbegrypelyke *Generatie*, zal straks nader byken.

spreekende, zegt, προτερα παλιω 'ιντιστα σοφια. De *Wysheid* is eerder GESCHAPEN dan alle dingen. — En vers 9. κριος αυτης εκτισεν αυτην. De *Heere zelfs heeft haar* (naamlyk de *Wysheid*) GESCHAPEN. — En nog nadrukkelyker Cap. 24: 14. waar de *Wysheid*, door hem spreekende ingevoerd, van zich zelve betuigt προ της κτισεως απ' αρχης 'εκτιση με. Voor den beginne, in de Eeuwigheid heeft hy my *Geschapen*. — Zie daar, zult gy zeggen, byna dezelve woorden van de aangehaalde Godspraak, Spr. 8: 22. — Dan, ik zal alleen u vragen, heeft de Oude Joodsche Kerk, aan wien alleen de woorden Gods waren toevertrouwd, het boek van *Jesus Syrach* genoemd *ECCLESIASTICUS*, wel ooit voor Goddelyk erkend, en onder de Heilige boeken geteld? Wat zeg ik! Is het niet een boek, waarin het u, volgens het uitdrukkelijk verbod van den Talmud, zelfs ongeoorloofd is te leezen? (d) — En zouden *Hebreeuwers* op zulk een boek zich kunnen beroepen?

b) Zegt gy, de beroemde LXX OVERZETTERS, voor welken zelfs de *Nazareërs*, van oude tyden af, zulk eene hoogachting hadden, hebben de woorden קנני יהוה JEHOVAH KANANI overgezet κριος 'εκτιση με. De *Heer heeft my GESCHAPEN*. — Dan, het zy verre van my, deze

(d) Ziet boven, pag. 161. in de Noot.

deze Oudsten in Israël te beschuldigen, dat zy deze Godspraak in hunne overzetting met opzet trouwloos vervalscht zouden hebben; neen, deze Godspraak wordt in den Talmud, onder de *dertien Schriftuurplaatsen*, die zy met eenpaarige trouwloosheid vervalscht hebben, niet aangehaald. (e) — Maar ik zal alleen vragen, zoude dit wel de *eenigste fout* zyn, die zy in hunne vertaaling begaan hebben? Ziet alleen hunne grove in het ooglopende *fout*, in hunne overzetting van Deut. 32: 8. reeds duidelyk aangewezen, pag. 164. — En dat zy ook hier in deze Godspraak, een grooten mislag in hunne vertaaling begaan hebben, blykt duidelyk uit hunne eigen overzetting van Zach. 13: 5.

waar zy hetzelfde grondwoord הַקִּנְיָ HIKNANI vertaald hebben יָצַרְתָּ לִּי מֵ. heeft my *Gegencreerd*. — En nog klaarder blykt dit, uit hunne vertaaling van Gen. 4: 1. waar *Eva* haaren eersten Zoon baarende, zeide, קִנְיָתִי אִישׁ אֵת יְהוָה door hen vertaald יָצַרְתָּ לִּי אֱלֹהִים אֵת יְהוָה. *Ik hebbe eenen Man van Jehovah VERKREEGEN*. En hoe anders dan door *Generatie*? — Maar boven dit alles, ik spreek thans tot **HEBREEUWEN!** zouden wel Hebreewen, die den Hebreeuwſchen Grondtekst in handen hebben, denzelven met de hoog-

(e) Ziet boven, pag. 165. in de Noot.

hoogſte achting Heilig verklaaren, en werwaards men alleen de toevlugt moet neemen, op eene *Griekſche Vertaaling*, geſchreeven door feilbaare menſchen, zich kunnen beroepen?

c) Zegt gy, de *Chaldeeuwſche Uitbreider*, en wel de beroemde JONATHAN BEN USIEL, door u zelve zoo menigmaal ter ſtaaving der waarheid aangehaald, zegt evenwel in zyne korte uitbreiding over deze aangehaalde Godspraak zeer duidelyk, „ dat de Wysheid van zich „ zelve betuigt vers 22. אֱלֹהִים בְּרָאֵנִי *Targum Jonathan, over Spr. 8: 22.*
 „ בְּרִישׁ בְּרִיתִיָּה / וּמִן קֶדֶם עֲבָדֵי מִן רִישׁ
 „ De Heere HEEFT MY GESCHAPEN
 „ in het begin der Scheppinge, voor zyne werken, voor den beginne.” En wie mag de vertaaling van zulk een *Heilig Man* (f) in twyffel trekken, of tegen dezelve iets in brengen. — Zeker, eene tegenwerping die u onoploſfelyk voorkomt. — Dan, ik zal alleen *Twee* vragen ter uwer beandwoording voorſtellen. — Vooreerst, heeft de *Targum Jonathan*, in zyne Chaldeeuwſche uitbreiding, het woord בְּרָא BARA, altoos in de beteekeniſſe van *Scheppen* genomen? (g) Leest alleen zyne kor-

(f) Ziet boven, pag. 106. in de Noot.

(g) Wat zeg ik, by de Chaldeeuwſche Uitbreider! zelfs in den Hebreeuwſchen Grondtekst, kan het woord בְּרָא BARA niet altyd genomen worden
 in

korte uitbreiding, over Job, Cap. 3: 3. waar Job den dag zyner geboorte vervloekende, zegt, (volgens de uitbrei-

Targum Jona-
shan,
over Job,
Cap. 3: 3.

יהוה די אבירא גבר דאתלדיה ביה ולילא די אמר אתברא גבר
zoude hy hier, het woord אתברא IT-
BARA, ook in den zin van *Scheppen* genomen hebben, zoo dat men zyne uitbreiding zou moeten overzetten, Job vervloekte zynen dag, en zeide, *de dag verga daarin ik geboren ben, en de nacht in welken men zeide een Knechten IS GESCHAPEN?* — Zou hy niet door zulk eene vertaling den Hebreuwschen Grondtekst, waar het grondwoord הורה staat, en volstrekt niet anders, dan door *ontvangen* vertaald kan worden, verminkt en vervalscht hebben? — Ten tweeden, zoude de Opperste Wysheid, *de Zoone Gods*, volgens de uitbreiding van den Targum Jonathan, in het 22 vers van zich zelven betuigen, *Jehovah heeft my GESCHAPEN*, en in het 24 en 25 vers tot tweemaal toe, *ik was GEBOREN?* — Is dan het onderscheid tusschen *geschapen* en *geboren*, niet Hemel hoog? —

d) Zegt

in de beteekenis van *Scheppen*, maar ook zomtyds in den zin van *Teelen*, *Genereeren* of *Baaren!* Leest alleen Pf. 102: 19. waar de woorden *תם נגרא יהלל יי* eigenlijk niet kunnen vertaald worden, *en het Volk dat geschapen*, maar *dat GEBOREN zal worden, zal den Heere looven.*

d) Zegt gy eindelyk, wy beroepen ons niet op den Targum Jonathan, nog veel minder op de Grieksche Overzetting, maar op het Hebreuwsche Grondwoord zelfs! — יהוה קנני / JEHOVAH KANANI, moet volgens de kracht der beteekenis hier vertaald worden, *Jehovah heeft my GESCHAPEN*, zoo als Gen. 14: 19—22. hetzelfde grondwoord קנה KANA tweemaal voorkomende, vertaald is, DEN SCHEPPER van Hemel en Aarde. — Dan, ik wil volkomen toestemmen, dat men de woorden קונה שמים וארץ Gen. 14: 19—22. tweemaal voorkomende, zoowel kan vertaalen, *den Schepper*, als *den BEZITTER van Hemel en Aarde.* — Trouwens, JEHOVAH is door de *Schepping*, de *Bezitter van Hemel en Aarde*, zoo als reeds over de ruime betekenis van het grondwoord קנה KANA duidelyk is aangewezen. (h) — Maar de vraag is, of het grondwoord קנני KANANI, hier in deze Godspraak vertaald kan worden, *de Heere HEEFT MY GESCHAPEN?* — Herinnert u slechts, het gene reeds gezegd is, en vooral het gene uit het verband bondig betoogd is, dat in deze verheven Godspraak, de Eeuwige Wysheid des Vaders, als een Godde-lyk

(h) Ziet boven, pag. 231. in de Noot.

lyk Persoon spreekende wordt ingevoerd, die zich toeëigent; Goddelyke *Werken*, Goldelyke *Eigenschappen*, Goddelyke *Opmermg*, Goddelyke *Algenoezzaamheid* en Goddelyke *Bestiering* omtrent zyne Liefhebbers, tot eene Eeuwige gelukzaligheid! En oordeelt zelve, of deze Heerlyke Goddelyke Persoon van zich zelve

zoude kunnen betuigen יהוה קנני *Jehovah heeft my GESCHAPEN?* — Een Goddelyk Persoon *geschapen!* en wel van *Eeuwigheid geschapen?* Is dit niet eene volstrekte *tweeledige tegenstrydigheid?* — De Eeuwige Wysheid des Vaders, de Zoone Gods, is wel HET BEGIN DER SCHEPPINGE GODS, als de werkende oorzaak, *door wien alle dingen geschapen zyn*, maar niet in den beginne, of voor zyne werken geschapen. — Moet gy dan niet gemoe-delyk overreed worden, dat in deze God-

spraak het grondwoord יהוה קנני JEHOVAH KANANI, door de Eeuwige Wysheid des Vaders, den Zoone Gods gebruikt, volstrekt niet anders kan vertaald worden, dan JEHOVAH BEZAT MY, of *beeft my verkreegen*, om hier door ZYN EEUWIG BESTAAN MET DEN VADER, door eene Eeuwige onbegrypelyke *Generatie* uit te drukken? — Trouwens, dit zal nog nader op het allernadruk-kelykste bekrachtigd worden, uit vers 24: 25.

II.) De

II.) De tweede gewichtige Waarheid, die de Eeuwige Wysheid des Vaders, de Zoone Gods, in deze verheven Godspraak ons leert, is, zyne *Eeuwige VOORVERORDINEERING TOT MIDDELAAR*, door den *Vader*, vervat vers 23.

waar hy van zich zelve betuigt מעולם

אין נסכתי מראש מקדמי אין *Ik ben van Eeuwigheid af GEZALFD geweest, van den aanvang, van de oudheden der Aarde aan.* — Eene waarheid die geen breedvoerig betoog noodig heeft, ja zelfs door uwe *Oude Rabbynen* volkomen toegestemd wordt.

Ik zal thans niet spreken van den *oorsprong* der zalvingen; noch hoe dat in de *Oude Joodsche Kerk* niet alleen het *Heilige der Heiligen, de Arke des Verbonds, de Tafel der Toonbraoden, de Kandelaar*, enz. maar voornaamlyk ook *PERSOONEN*, die tot gewichtige aanzienelyke *Ampten* geroepen werden, als *Propheeten, Priesters en Koningen*, volgens den uitdrukkelijken last van God, met de *Heilige Zalfolie GEZALFD* moesten worden. Dit zyn waarheden, die aan *Hebreeuwen* overvloedig bekend zyn. — En wat eigenlyk de *ZALVING*, omtrent de *Persoonen* die gezalfd werden, *te kennen gaf?* Hiervan spreken ook uwe *Rabbynen*, en vooral *Rabbi Abarbanel* zeer breedvoerig in zyne *verklaaring, over 1 Koningen, Cap. I.* waar hy zeer nadrukkelyk zegt שהיתה

המשיחה לשתי הכלית האחד להויתה אות

הבחדה

Rabbi
Abar-
banel,
over
1 Kon. I.
pag. 5.
Col. 4.
Art. 1.

הבחירה האלהית לפי שהדבר או האיש אשר יבחר ה' בו / כדי להבדילו משאר הדברים ומאחיו / היה ראוי שיעשה בו פעול בו יוחד ויובדל / והוא יהיה המורה על היותו נבחר / ולכן נמשה כאלו אותה המשיחה היא אות וסימן על הבדלתו לגבוה / והמלך גב' להיות בחירתו עפי' ה' / היה ראוי שנדע היותו נבחר / ולזה היה נמשה התכלית השני היא / כדי להבין הנמשה לקבל השפע האלהי / ועל ידי אותה המשיחה תדבק בו ההשגחה העליונה / הלא תראה שאמרו במשנה שהכהן הגדול הנשאל באורים ותומים / היתה השכינה שורה עליו והיה מדבר ברוח הקודש וראינו זה גב' במלכים / כי שאול מיד שנמשה צלחה עליו רוח ה' והתנבא ונהפך לאיש אחר / והיה זה בסבת המשיחה . ובדוד נאמר וימשח אותו בקרב אחיו ותצלח רוח ה' על דוד מהיום ההוא ומעלה . מורה שהמשיחה הכינוי וקדשו לקבל הרוח אלהי והשפע העליון .

„ Dat de zalving geschiedde tot TWEE
 „ hooge doelëinden. — Het EERSTE
 „ doelëinde was, om tot een teeken te zyn,
 „ van de Goddelyke verkiezing. — Want
 „ nademaal de zaak of perfoon, die God
 „ zich verkooren had, van andere zaa-
 „ ken

„ ken of zyne medebroederen moest af-
 „ gefcheiden worden, was het betaamelyk
 „ dat 'er zekere plechtigheid omtrent
 „ hem gebruikt wierd, om hem door de-
 „ zelve aftezonderen en aftescheiden, en
 „ aangewezen wierd, dat hy hiertoe
 „ uitverkooren was. — En daarom werd
 „ hy GEZALFD, op dat die zalving een
 „ teeken en kenmerk zoude zyn, omtrent
 „ zyne AFZONDERING tot dien Hoogen
 „ Staat. — En zoo ook zelfs de KONING:
 „ vermids hy naar den mond des Heeren
 „ was uitverkooren, daarom werd hy ge-
 „ zalfd, op dat men zou weeten, dat hy
 „ van GOD verkooren was. (i) — En het
 „ TWEE-

(i) Rabbi Mosche Bar Maimon, zegt nadruk-
 kelyk, dat na de zalving van David tot Koning,
 en de HEBRE zyne belofte aan hem gedaan had,
Ik zal zyn Zaad in Eeuwigheid zetten, en zyn
Troon als de dagen der Hemelen, zoo dat de
 Koninglyke Regeering aan zyn Zaad erfelyk
 was, niet alle Koningen, die den Troon be-
 kdommen, gezalfd werden, maar alleen de-
 zulken, wiens Kroon- en Troonrecht, door andere Mededingers
 betwist werd. — Ziet hier zyne eigen woorden.

ואין מושחין מלך בן מלך אלא אם כן היתה שם אם
 מחלוקת או מלחמה, מושחין אותו כדי לסלק המלחמה.
 לפיכך משחו שלמה מפני מחלוקת ארונהו, ויואש מפני
 עתליה, ומשחו יהואחז מפני יהרקים אחיו. וכו' .
 „ Men zalde den Zoone des Konings niet tot
 „ Koning, ten zy 'er TWEEFALT of TWIST
 „ plaats had, dan werd hy gezalfd, om van den
 „ twist een einde te maaken. — Daarom werd
 „ SALOMO gezalfd, wegens den twist met Ado-
 „ nia; en JOAS, om Athalia; en JOACHAS;
 „ om

Pl. 89;
 30.

Rabbi
 Mosche
 Bar
 Mai-
 mon, in
 Hil-
 choth
 Melä-
 chim,
 Cap. i;
 8-22.

„ TWEEDE doeleinde d.r zalving, was,
 „ om den gezalfden toetebereiden, (of be-
 „ kwaan te maaken) om de Goddelyke in-
 „ vloeden te ontvangen: en door middel van
 „ deze zalving, werd hy de bestiering
 „ en bescherming des Allerhoogsten deel-
 „ achtig. — Dit kunt gy zien, uit het
 „ geene onze Rabbynen in de *Mischna*
 „ gezegd hebben: want de HOOGE-
 „ PRIESTER, door de Urim en Tu-
 „ mim om raad gevraagd wordende,
 „ rustte de *Schechina*, (de Goddelyke
 „ Majesteit) op hem, en hy sprak door
 „ den HEILIGEN GEEST! — En dit
 „ zien wy ook in de KONINGEN. Want
 „ zoo ras als *Saul* gezalfd was, werd de
 „ GEEST DES HEEREN vaardig op hem,
 „ en hy *Propheteerde* en werd in een ander
 „ mensch veranderd. En dit gebeurde, om
 „ dat hy gezalfd was. — En zoo wordt
 „ 'er ook van *DAVID* gezegd; en Hy,
 „ (naamlyk *Samuël*) ZALFDE hem in het
 „ midden zynen Broederen, en de GEEST
 „ DES HEEREN werd vaardig over *David*,
 „ van dien dag en voortaan. Dit verstrekt
 „ tot een bewys, dat de zalving hem
 „ bekwaam gemaakt en geheiligd had,
 „ om den Goddelyken Geest en invloe-
 „ den des Allerhoogsten deellichtig te
 „ wor-

„ om zynen Broeder *Jofakim*.” — Dit leest
 men nog breedvoeriger in de verklaring van Rabbi
Abarbanel, over 1 Kon. 1. pag. 6. Col. 3.
 Art. 8.

„ worden, enz.” — Zeer wel ge-
 zegd. (k)

En wat verder betreft de *Perfoo-
 nen* door welken, de *stoffe* waarmede,
 en de *plaats* waar, de zalving verricht
 moest worden, en wat hierdoor al te *ken-
 nen* werd gegeven? Dit kunt gy ook zeer
 breedvoerig leezen, in de zoo even aan-
 gehaalde verklaring van Rabbi *Abarbanel*,
 over 1 Kon. 1. die zeer voortreffelyk
 is. — Alleen dit moet ik kortelyk aan-
 merken, dat de *wyze* of *FORMA* der zal-
 ving omtrent de *Koningen*, zeer verschil-
 lende was van die der *Priesteren*. Ziet
 hier de eigen woorden van den *Talmud*.

תנו רבנן כיצד מושחין את המלכים / כמו
 נזר / ואת הכהנים כמו כ" / ומאי כמו כ" /
 אמר רב מנשיא בר גדה כמו כ" יוני וכו'
 „ De Rabbynen hebben geleerd, hoe
 „ werden de *Koningen* gezalfd? (het and-
 „ woord is) in de forma van een
 „ *KROON*. — En de *Priesters*? (het
 „ antwoord is) in de forma van een
 „ *CHI*. — En wat wil dit zeggen in de
 „ forma van een *CHI*? Rab *Mannasja bar*
 „ *Gad-*

(k) Daar van daan die geest der sterkte en dap-
 perheid, die zich aanstonds ontdekte, in het ver-
 slaan van den *Leeuw*, *Beer* en *Philistyn*! —
 Daar van daan de geest der *Wysheid* en *vreeze*
 des *Heeren*, die op hem rustte, en de *GEEST*
 DES HEEREN door wien hy sprak, zelfs in de
 laatste oogenblikken van zyn leven! Zoo als het
 blykt uit zyn *Swaanenzang*. 2 Sam. 23: 1-3.

„ *Gadda* zeide, in de forma van de „ *Griekſche Letter (X)* welke *xī* genoemd „ word.” — Maar waarom moesten juist de *Priesteren*, en vooral de *HOOGHE PRIESTER*, die eenmaal in het Heilige der Heiligen, met het bloed moest ingaan, om eerst voor zyne zonde, en dan voor de zonde des Volks verzoening te doen, waarom (vraag ik nog eens) moest juist de *Hoogepriester*, in de forma van de *Griekſche Letter Chi X*, die de gedaante van een *KRUIS* vertoont, gezalfd worden? — Buiten twyfel moet ook dit *Kruis-Teeken* der zalving des Hoogen Priesters, iets voortreffelyks afgebeeld hebben! — Maar wat anders, dan het zwaare *KRUISLYDEN* van den *Mesſias*, in zyne *Hooge Priesterlyke bediening*? Hoe dat hy als de *tegenbeeldige Hooge Priester*, door zyn *KRUISLYDEN*, niet met het bloed der *Bokken* en *Kalveren*, maar door zyn *EIGEN BLOED*, niet in het *Heiligdom* dat met handen gemaakt is, het welk is het tegenbeeld des waaren, maar in den *HEMEL* zelve ingegaan is, om nu te *verschynen* voor het *aangezichte Gods* voor ons! — Dan laat ik hier niet verder indringen. — Ik houde thans alleen nog maar in het oog, het hoofdzaakelyke van de verklaring van Rabbi *Abarbanel*; naamlyk; „ dat de *ZALVING* der *Propheeten*, *Priesters* en *Koningen* te kennen gaf, „ hunne *Goddelyke VERKIEZING* en *BEKWAAMMAAKING*, tot hunne *hierlyke* „ *bedieningen*.”

Als

Als nu de *Eeuwige Wysheid* des *Vaders*, de *Zoone Gods*, op de oude plegtigheid van de zalving der *Propheeten*, *Priesters* en *Koningen* zinspeelende, in onze aangehaalde *Godſpraak* van zich zelve betuigt, *טעולם נסכתי מראש מקדמי*,

„ *אין* Ik ben van *Eeuwigheid* af *GEZALFD* Spr. 8:23.
 geweest, van den *aanyang*, van de *oudheden* der *Aarde* aan, dan blykt het duidelyk, dat hy ons hierdoor leeren wil, *ZYNE EEUWIGE VOORVERORDINEERING TOT MIDDELAAR*, DOOR DEN *VADER*. Naamlyk: „ dat de *VADER* in dat „ *Eeuwige Verbond* des *Vredes*, hem tot *Middelaar* *VERORDINEERD* heeft, om in „ de volheid des tyds, als de *EMANUËL*, de „ *Godmensch*, voor de *gegeevenen des Vaders*, „ door zyne *daadelyke* en *lydelyke* *gehoorzaamheid*, aan de *Goddelyke rechtvaardigheid* *volkomen* te *voldoen*, en het *recht* ten „ *leeven* voor hen te *verwerven*, welke dan zyn „ *eigendom* zouden zyn, en als *KONING* „ *over dezelve* zoude *regeeren*, tot in *Eeuwigheid*; en het welk de *ZOON* ook *bewilligd* „ en op zich *genomen* had.”

EEN VERBOND! waar van zelfs uwe *Rabbynen* met zoo veele verheffingen spreken, en zelfs den *inhoud* van de *VERBONDS ONDERHANDELING* tusſchen den *Vader* en den *Zoon*, den *Mesſias*, in hunne *Schriften* woordelyk opgeeven. — Leest alleen met aandacht het geene Rabbi *Simon Ben Jochai*, in zyn *Heilig Boek SOHAR*, over *Gen. 1: 26.* pag. 26.

Q 3

Col.

Col. 120. zoo breedvoerig hier van zegt. — En laat ik ter uwer overtuiging, *het HOOFDZAAKELYKE van de Eeuwige Verbondsonderhandeling*, tusfchen den Vader en den Zoon, den Koning Mesfias, door Rabbi *Sichmon*, in zyn Boek JALKUTH SCHIMONI, met zoo veel verheffing en uitgebreidheid opgegeeven, kortelyk hier aanftippen. Ziet daar zyne

Jalkuth Schimoni, 2. d. over Jef. 60: 1. pag. 56. Col. 3. §. 359.

eigen woorden. התחיל הקב"ה מתנה עמו וכו' אמר ליה הללו שגנוזים אצלך / עונותיהם עתידים להכניסך בעול ברזל / ועושים אותך כעגל הזה שבהו עיניו / ומשנקן את רוחך בעול / ובעונותיהם של אלו עתיד לשונך להדבק בהכך / רצונך בכך וכו' אמר משיח לפניו רבשע בגילה לבי ובשמה לבי אני מקבל עלי / על מנת שלא יאבד אחד מישראל וכו' .
 „ De Heilige Hooggeloofde God begon
 „ met den Mesfias in onderhandeling te
 „ treden, (naamlyk voor de Schepping
 „ der Waereld, zoo als uit het verband
 „ duidelyk blykt) en zeide tot hem,
 „ deze, DIE BY U VERBORGEN ZYN, (1)
 „ zullen U in het toekomende door hun-
 „ ne zonden, onder een Yzeren Fuk (een
 „ zwaar

(1) Laat Rabbi *Schimon* liever zeggen, die IN U UITVERKOOREN zyn, voor de grondlegginge der Waereld, daar hy immers door die duistere woorden hetzelfde bedoelt.

„ zwaar lyden) brengen, en met u han-
 „ delen, gelyk men gewoon is met een
 „ Kalf, wiens oogen verdonkerd zyn;
 „ en zullen door dit zwaare lyden uwe
 „ ziel doen verfmachten, en door hunne
 „ zonden zal uw tonge aan U gehemelte
 „ kleeven! *Wilt gy hierin bewilligen?* enz. —
 „ Waarop de MESSIAS tot hem
 „ zeide, Heer, Schepper der Waereld!
 „ met vreugde en blydschap van myn harte,
 „ neeme ik al dit lyden op my, ONDER DAT
 „ BEDING, dat 'er geen een van Israël ver-
 „ looren gaa! enz.”

En nog breedvoeriger kunt gy, deze EEUWIGE VERBONDSONDERHANDELING, tusfchen den Vader en den Zoon, den Mesfias, ook leezen in het zeer oude en onder u zoo zeer beroemde boek PESIKTA RABBATHA, (m) pag. 62. Col. 1: 2. „ waar zelfs het zwaare
 „ lyden, in alle deszelfs byzondere deelen en
 „ trappen, door JEHOVAH GOD DEN
 „ VADER, aan den Zoon, den Mesfias
 „ voorgesteld, nog breedvoeriger wordt op-
 „ gegeeven; en waarop de Gezegende
 „ Mesfias, ONDER BEDING, dat 'er geen
 „ een van Israël zoude verlooren gaan, ge-
 „ andwoord heeft, Heer, Schepper der
 „ Waereld! al dit zwaare lyden neeme ik
 „ מאהבה UIT LIEFDE, met vreugde en
 „ blyd-

(m) Gedrukt te PRAAG, in quarto, zonder byvoeging van het Jaargetal.

„ blydschap op my. — En dit is het dat „ 'er van hem geschreeven staat, נגש

Jes.
63:7.

„ והוא נענה ולא יפתח פיו „ Als dezelve ge- „ eischt werd, werd by verdrukt, hy deed „ zynen mond niet op.”

Ziet daar, dit is de taal van uwe eigen Rabbynen, voor welke gy de hoogste achtung hebt, en hunne woorden aan-

merkt כדברי אלהים חיים als woorden van den leevendigen God! — Een taal! die met de Geloofsleer der NAZAREËRS, in het hoofdzaakelyke volkomen overeenstemt. — Trouwens, LIEFDE! vrye eeuwige ontfermende liefde! was de BRONÖORZAAK, die den Zoone Gods, in de onbegonnen Eeuwigheid bewoogen heeft, om in dat Eeuwig Verbond des Vredes, zich als BORG te stellen, en al dit zwaare lyden, door den Vader hem voorgesteld, met vreugde en blydschap op zich te neemen, op dat 'er geen een van Israëel, dat naar de verkiezing der genade is, verlooren gaa! — Nog meer,

EEN VERBOND! dat de grondslag is van het Genade Verbond, dat God zelfs eerst aan onze gevallen Voorouders in Eden heeft bekend gemaakt, vervat

Gen.
3: 15.

Gen. 3: 15. ואיכה אשית בינך ובין האשה „ ובין זרעך ובין זרעה הוא ישובך ראש ואחך „ En ik zal vyandschap zetten

1115.

tuschen U en tuschen deze Vrouwe, en tuschen uwen Zaade en tuschen haaren Zaade, en HY zal U den kop vermorselen, en gy zult hem de versenen vermorselen. (n) En naderhand door de Heilige Patriarchen en Propheeten heeft laten verkondigen, en door de Offeranden en Ceremoniën der Wet laten afbeelden. — Eene waarheid die zelfs uwe Rabbynen leeren en op het allernadrukkelykste bevestigen. — Zoo leest men in den Talmud uitdrukkelyk,

אמר רבי יוחנן כל הנביאים לא נתנבאו אלא „ לימות המשיח” Rabbi Jochanan heeft ge-

Tract.
Sanhedrin.
Cap. 11.
pag. 99.

„ zegd, alle Propheeten hebben niets „ anders gepropheteerd, dan alleen van „ de DAGEN DES MESSIAS.” Hy wil zeggen, de Messias is de HOOFDINHOUD van alle de Propheeten.” — En wat den ganschen schaduwachtigen Levitischen Godsdienst, en vooral de OFFERANDEN betreft? Hier van hebben ook uwe Oude Rabbynen zeer breedvoerig en voortreffelyk

(n) De groote geleerde Maimonides zegt in zyn Boek MORE NEBUCHIM, nadrukkelyk: „ Deze, is een van de wonderbaarste plaatsen More „ der Heilige Schrift, welke men niet moet Nebu- „ verstaan naar den letter, maar waarin chim, „ groote Wysheid en VERBORGENHEID ligt Cap. 2: „ opgestooten.” — Zeer wel gezegd. — Het 30. is ook eene Verborgeneheid, die de natuurlyke mensch niet begrypen kan! — Ziet het geene reeds hier van gezegd is, in het TWEDE DEEL van Israëls Verlossing, pag. 98-120.